

משום זכר למקדש, **דכתיב** [ויקרא כג יד]:

מא-ב "ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה", ודרשינן, "עד עצם היום הזה" — **עיצומו של יום! וקסבר, "עד, ועד בכלל"** — כלומר, בכל מקום שאמרו "עד" זמן פלוני, אף אותו הזמן בכלל הדבר, ולפיכך, כשאמרה תורה "עד עצם היום הזה", היינו שאף אותו היום אסור. נמצא שיום ששה אסר כולו אסור מן התורה! אלא שבזמן שהיה בית המקדש קיים היתה הקרבת העומר מתירתה מזמן ההקרבה ואילך. וסבר רב נחמן שכך היתה גם דעתו של רבי יוחנן בן זכאי ולא היתה זו תקנה מחודשת שתיקן כזכר למקדש.

ומקשינן: **ומי סבר ליה רבי יוחנן בן זכאי כוותיה דרבי יהודה שכל יום ששה עשר אסור מן התורה? והא [והרי] מפליג פליג עליה?**

דתנן: משהרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא יום הנפ כולו אסור.

לסמוך על כך שודאי קרב העומר בזמנו קודם חצות היום. ואם כן איזה מכשול יהיה אם נתיר לאכול מן התבואה החדשה מצות היום ואילך?!

מתרצת הגמרא: **לא צריכא**. כלומר, להכי תיקן רבי יוחנן בן זכאי לאסור את התבואה החדשה באכילה כל יום ששה עשר, שמא יארע **דאיבני** בית המקדש **בליליא** (194) שבין חמישה עשר בניסן לששה עשר בו, ומחמת שמחת הבנין וטורח הכנת הקרבן לא יספיקו להקריבו קודם חצות היום, ונמצאו שאכלו מן התבואה החדשה קודם הקרבת העומר.

אי נמי, אפילו יבנה ביום חמישה עשר עצמו **סמוך לשקיעת החמה**, יש לחוש שמא יתמהמהו מלקצור את העומר מחמת שמחת הבנין עד למחרת, ולא יספיקו להקריבו קודם חצות היום.

רב נחמן בר יצחק אמר: (195) **רבן יוחנן בן זכאי בשיטת רבי יהודה** [שהיה מתלמידי תלמידיו] **אמרה, דאמר:** יום ששה עשר מן התורה הוא **אסור**, ואין זו תקנה בעלמא

בנין בית המקדש דוחה את היום טוב?!

ותירץ, דהני מילי בנין הבנוי בידי אדם. אבל המקדש העתיד לבוא עתיד לרדת בנוי ומשוכלל מן השמים, דכתיב: "מקדש ה' כוננו ידיך". אמנם דבר זה אינו מוסכם בין המפרשים וראה בזה באריכות בילקוט מפרשים.

195. בספרים שלנו הלשון: אמר רב נחמן בר יצחק. אבל מהרש"ל הגיה: רב נחמן בר יצחק אמר, כיון שרב נחמן בר יצחק חולק על הביאור הראשון בגמרא, ועיין מהרש"א. ובבאור טעמו של רב נחמן בר יצחק שמיאן לפרש כפירוש הראשון ראה ילקוט מפרשים.

קרבן קודם תמיד של שחר, ואם כן אף אם יבנה בחמישה עשר בניסן לא יוכלו להקריב עליו את קרבן העומר?!

ותירץ, דבנין בית המקדש לא יהיה מיד עם ביאת המשיח, אלא יהיה תלוי בזכויותינו ותפילותינו, ובאותו הזמן אחר שיבוא משיח צדקנו ודאי יבקרנו כבשים וימתינו בכל יום מתי יבנה.

194. הקשה רש"י: הא קיימא לן [שבועות טו ב] דאין בונים את המקדש בלילה, דכתיב "וביום הקים משה את המשכן", וגם ביום חמישה עשר אין בנין, שהרי קיימא לן [שבועות שם] דאין